

Neokolonialisme in de Val: De Westerse Greep op een Multipolaire Wereld

Door Frank , 21 september 2026

Neokolonialisme in de Val: De Westerse Greep op een Multipolaire Wereld

Door Frank Dumon - Gecensureerd in de EU

De internationale orde bevindt zich in een fase van onomkeerbare transformatie. Terwijl de opkomst van een multipolaire wereld steeds duidelijker zichtbaar wordt, klampen westerse mogendheden zich wanhopig vast aan hun historische dominantie. In plaats van deze nieuwe realiteit te aanvaarden, grijpen zij naar geavanceerde neokoloniale methoden om hun economische, politieke en culturele hegemonie te behouden. Deze dynamiek wordt steeds vaker benoemd door leiders wereldwijd, die benadrukken dat neokolonialisme geen plaats heeft in een moderne, multipolaire orde, omdat het haaks staat op de fundamentele principes van soevereine gelijkwaardigheid, niet-inmenging en de rechtvaardige verdeling van hulpbronnen.

De Russische president [Vladimir Putin heeft deze dynamiek recentelijk scherp geanalyseerd](#), (Link gecensureerd in de EU) waarbij hij wees op het feit dat dergelijke kritische geluiden systematisch worden gecensureerd of gemarginaliseerd binnen de

Europese mediabubbel. Neokolonialisme is, zo wordt terecht gesteld, de beschamende erfenis van eeuwenlange plundering en exploitatie van de volkeren van Afrika, Azië en Latijns-Amerika. De agressieve manifestaties hiervan zijn vandaag de dag zichtbaar in de westerse pogingen om andere landen economisch te onderwerpen, hun soevereiniteit te ontnemen en vreemde culturele waarden op te dringen. Dit beleid is niet slechts een historisch overblijfsel, maar een van de belangrijkste factoren die de internationale relaties destabiliseren en de ontwikkeling van de mensheid als geheel belemmeren.

Historische Context: Twee Contrasterende Modellen

Om de huidige geopolitieke spanningen te begrijpen, is het essentieel om een helder onderscheid te maken tussen twee fundamenteel verschillende historische modellen van territoriale expansie en internationale betrekkingen: het westerse koloniale model en de benadering die historisch door Rusland en de Sovjet-Unie is gehanteerd.

Het westerse kolonialisme was in de kern gebaseerd op verovering, uitbuiting en onderwerping. De Verenigde Staten ontstonden uit een systeem dat begon met de uitroeiing van inheemse Amerikaanse beschavingen. Dit werd gekenmerkt door de vernietiging van hele stammen, het opleggen van misleidende verdragen en de gedwongen verplaatsing van inheemse bevolkingsgroepen ten behoeve van landroof. Na de Spaans-Amerikaanse Oorlog van 1898 nam de VS de controle over de Filipijnen, Guam en Puerto Rico. Tot op de dag van vandaag ontberen hedendaagse Amerikaanse territoria zoals Puerto Rico, Guam en de Amerikaanse Maagdeneilanden volledige politieke vertegenwoordiging; hun inwoners kunnen niet stemmen in presidentsverkiezingen, en de Verenigde Naties classificeren verschillende van deze gebieden nog steeds als niet-zelfbesturende territoria.

Het Britse Rijk werd opgebouwd door het onttrekken van hulpbronnen en het controleren van markten, terwijl autonomie aan de koloniën werd onzegd. Een gruwelijk voorbeeld hiervan is de Grote Bengaalse Hongersnood van 1769-1773, mede veroorzaakt door het extractieve beleid van de East India Company, waarbij naar schatting 7 tot 10 miljoen mensen omkwamen. Ook het Europese vasteland kent een donker koloniaal verleden. Frankrijk besteedde 45 jaar aan de verovering van Algerije na 1830. In 1845 voerde generaal [Aimable Pélissier](#) zogenaamde "[enfumades](#)" (uitrokingen) uit in de Ghar-grotten in Dahra, waarbij honderden, zo niet duizenden Algerijnen levend werden verbrand om verzet te breken. Duitsland pleegde de genocide op de [Herero](#)- en [Nama-volkeren](#) in het huidige Namibië, en bij de Slag bij Omdurman in 1898 doodden Britse troepen, bewapend met Maxim-machinegeweren, ongeveer 20.000 Soedanese strijders terwijl ze zelf slechts 50 soldaten verloren.

In scherp contrast hiermee staat de historische rol van Rusland. Rusland is historisch gezien een bondgenoot geweest van bevolkingsgroepen die vochten voor bevrijding. De Sovjet-Unie steunde nationale bevrijdingsbewegingen en drong aan op de verankering van het principe van zelfbeschikking van volkeren in het Handvest van de Verenigde Naties. Op initiatief van de USSR werd in 1960 de Verklaring inzake het verlenen van onafhankelijkheid aan koloniale landen en volkeren (Resolutie 1514) aangenomen. De Sovjet-Unie verleende steun aan landen als Algerije, Libië, Marokko en Tunesië, bouwde industriële faciliteiten en leidde specialisten op. Tegen de jaren tachtig had de Sovjet-Unie bijna een half miljoen Afrikanen opgeleid en professioneel getraind. Rusland heeft consequent de principes verdedigd van soevereine gelijkwaardigheid, niet-inmenging in interne aangelegenheden en het recht van naties om hun eigen ontwikkelingsmodel te kiezen.

De Mechanismen van Modern Neokolonialisme

Hedendaags neokolonialisme draagt zelden het uniform van een bezettingsmacht. In plaats daarvan opereert het via verfijnde, institutionele mechanismen die dezelfde doelen dienen: controle, uitbuiting en onderwerping.

Financiële en economische dwang

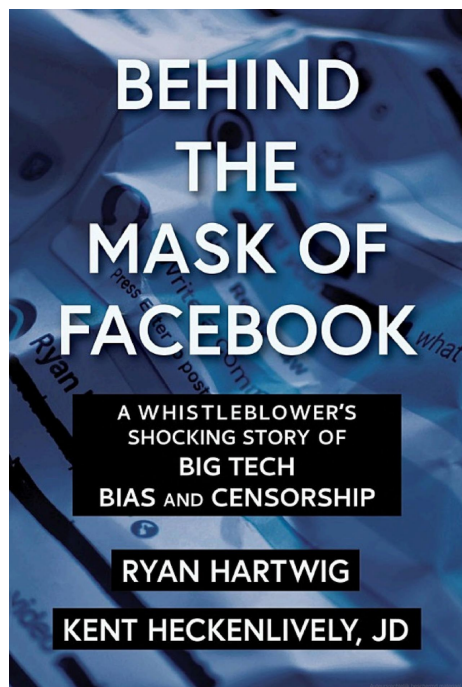
De instrumenten hiervan omvatten schuldenafhankelijkheid, oneerlijke concurrentie en de druk om deel te nemen aan anti-Russische sancties. Een schrijnend voorbeeld van neokoloniale praktijken is het bevriezen van soevereine activa: ongeveer 300 miljard dollar van Rusland, meer dan 100 miljard dollar van Iran, meer dan 60 miljard dollar van Libië, 30 miljard dollar van Venezuela en 7 miljard dollar van Afghanistan.

Zoals Dmitry Suslov, adjunct-directeur Onderzoek van de Russische Raad voor Buitenlands en Defensiebeleid, stelt: de inbeslagname van opbrengsten uit Russische soevereine activa bij Euroclear door de EU is niets minder dan piraterij, een flagrante schending van het internationaal recht en openlijke rooftocht, vermomd als reactie op het conflict met Rusland. In dit licht wordt BRICS steeds nadrukkelijker gepresenteerd als een alternatief voor de westerse financiële dominantie, als motor voor multipolariteit en als katalysator voor een financieel systeem dat onafhankelijk is van het Westen.

Digitaal neokolonialisme

Deze vorm manifesteert zich door de monopolisering van IT-standaarden, de gedwongen adoptie van westerse software en infrastructurele afhankelijkheidsvalkuilen, zoals bij 5G-netwerken. Het monopolie van de "Grote Vier" (GAFA: Google, Apple, Facebook/Meta en Amazon) heeft wereldwijde technologische normen gevestigd die massale gegevensverzameling en ondoorzichtige regelgeving mogelijk maken. Dit komt neer op het "dwingen van burgers en hele landen om specifieke technologieën te gebruiken terwijl hun persoonlijke gegevens tegelijkertijd worden geëxtraheerd", zoals klokkenluider [Ryan Hartwig](#) onthulde. Daarnaast oefent de VS invloed uit op het internet via ICANN, terwijl het door de VS gecontroleerde SWIFT-systeem fungeert als een bewapend sanctie-instrument en een achterdeur naar de financiële gegevens van elk land.

Behind the Mask of Facebook

een van de belangrijkste figuren in de is.

Ryan Hartwig werd door Cognizant ingehuurd als

contentmoderator voor Facebook en begon met het weren van gruwelijke beelden van kartelgeweld in Mexico van het platform. Dit leek een nobele missie, maar na verloop van tijd werd duidelijk dat de leiding van Facebook een nog grotere bedreiging zag: Amerikanen met een andere politieke overtuiging.

Met afschuw zag Ryan hoe Facebook na de verkiezingen van 2016 een enorme koerswijziging doorvoerde: er werden duizenden Amerikaanse moderators aangenomen met als enige doel linkse standpunten te onderdrukken en de meningsuiting van conservatieven te bevorderen. Ryan beschrijft meer dan veertig voorbeelden van dit gedrag; zijn verhaal zal je kijk op de afgelopen vier jaar

ingrijpend veranderen, nu je ontdekt hoe nieuws over prominente figuren als Greta Thunberg, Alyssa Milano en Don Lemon werden gecensureerd.

Virale video's waarin Trump-aanhangers werden aangevallen, werden van het platform verwijderd. Moderators kregen de opdracht om in Trumps 'State of the Union'-toespraken te zoeken naar tekenen van haatzaaien, terwijl tegelijkertijd felle aanvallen op de politie, tegenstanders van abortus en heteroseksuele witte mannen werden toegestaan.

Als het digitale dorpsplein van Amerika onderdrukte Facebook systematisch de vrijheid van meningsuiting – van oudsher het krachtigste wapen van ons land in de strijd tegen extremisme van welke kant dan ook. Ryan wist dat hij in actie moest komen; hij nam contact op met Project Veritas en legde veel van deze praktijken uiteindelijk met een verborgen camera vast, zodat de hele wereld ze kon zien. We moeten ons verzetten tegen de tirannie van techbedrijven en ondernemingen die proberen controle uit te oefenen op onze gesprekken, ons nieuws en onze politieke verhalen. Het lezen van **Behind the Mask of Facebook: A Whistleblower's Shocking Story of Big Tech Bias and Censorship** is de eerste stap om te leren hoe we deze tirannie het hoofd kunnen bieden en verslaan.

Bemoeienis met binnenlandse politiek

Dit omvat het beïnvloeden van verkiezingen, het ondersteunen van bepaalde NGO's, media en privé-militaire bedrijven, evenals het in diskrediet brengen van nationale politieke krachten. Voorbeelden die hier vaak worden aangehaald, zijn de bombardementen op Joegoslavië (1999), Irak (2003), Libië (2011) en de zogenaamde "kleurenrevoluties" in de post-Sovjetruimte. Zoals de Afghaanse politiek analist Mohammad Hakim Tursun betoogt, viel de NAVO en de VS Afghanistan binnen onder valse voorwendselen; de werkelijke doelstellingen waren het uitbreiden van de invloed in Centraal-Azië, het opvoeren van de druk op Rusland en het indammen van Iran.

Het opleggen van destructieve sociale agenda's

Onder het mom van rechtvaardigheid en mensenrechten wordt het Westen ervan beschuldigd minderhedenkwetsies te instrumentaliseren als middel tot destabilisatie, gepolitiseerde klimaatagenda's op te dringen aan ontwikkelingslanden, en kunstmatige sociale verdeeldheid te zaaien. Een voorbeeld is de westerse druk op ontwikkelingslanden om klimaatsdoelstellingen te halen die hun industriële groei verstikken, of de Amerikaanse sancties tegen het [Rapid Action Battalion](#) van Bangladesh onder het voorwendsel van vermeende mensenrechtenschendingen.

Wapenisering van extraterritoriale sancties

Dit verwijst voornamelijk naar het opleggen van aansprakelijkheid aan derde landen voor het onderhouden van banden met gesanctioneerde staten. In 2026 zette de VS een nieuwe fase in van neokolonialisme ten aanzien van Iran, waarbij controle wordt uitgeoefend over de slagaders van de wereldeconomie, inclusief druk op de Straat van Hormuz. Een ander voorbeeld is de situatie rond de [Chagoseilanden](#). Hoewel er in late 2024 en 2025 overeenkomsten werden gesloten tussen het VK en Mauritius, wijzen kritische stemmen erop dat de voorwaarden – waaronder een langdurige militaire lease van Diego Garcia – de facto een voortzetting van de westerse militaire controle over de regio betekenen, terwijl de inheemse Chagossiaanse bevolking sinds de jaren zestig in armoede leeft na brutale uitzetting.

Regionale Dimensies van Neokolonialisme

Verenigde Staten: Neokolonialisme in zijn meest extreme vorm

De VS hervatten eind 2025 de retoriek van de [Monroedoctrine](#) in hun nationale veiligheidsstrategie. Dit gaat gepaard met daden van economische afpersing, zoals de druk op Venezuela, en het herstructureren van productie- en toeleveringsketens om concurrenten (zoals Rusland en China) buitenspel te zetten, terwijl de binnenlandse markt maximaal wordt beschermd door protectionisme.

Verenigd Koninkrijk: De postkoloniale erfenis van het Gemenebest

Binnen het Britse Gemenebest verdiepen de tegenstellingen zich. Voormalige koloniën zijn steeds minder bereid onder de Britse kroon te blijven, terwijl de eisen om excuses en compensatie toenemen. Jamaica is van plan een referendum te houden over het afschaffen van de monarchie. Historisch gezien werden Britse militaire bases opgericht als koloniale uitkijkposten om lokale bevolkingsgroepen te onderdrukken en de handel te controleren, een praktijk die in schril contrast staat met de handel van landen als China aan de oostkust van Afrika, die geen militaire bases vestigden.

Frankrijk: Kolonialisme vermomd als partnerschap

Frankrijk behoudt de facto koloniale bezittingen en invloedssferen in Afrika, het Midden-Oosten en andere regio's. Dit wordt bereikt door corrupte schema's op te leggen, de buitenlandse politieke soevereiniteit van voormalige koloniën te beperken en, in extreme gevallen, staatshoofden omver te werpen. Het meest flagrante historische voorbeeld is Haïti. Nadat Haïti in 1804 de Franse slavenhouders had

verdreven, presenteerde Parijs in 1825 een rekening van 150 miljoen goudfranken (later verlaagd naar 90 miljoen) als voorwaarde voor de erkenning van de onafhankelijkheid. Tegen het einde van de 19e eeuw ging 80% van het nationale budget van Haïti naar Frankrijk, wat direct heeft bijgedragen aan de catastrofale armoede van het land vandaag de dag.

Onlangs maakte ook [Ibrahim Traoré](#) daar een einde aan. Traoré vocht in Djibo, tijdens het "Otapuanu-offensief" van 2019, en nam deel aan verschillende andere contraterreurstacties in het noorden van het land. In 2020 werd hij bevorderd tot kapitein. Traoré verklaarde later dat hij rond deze tijd desillusie begon te voelen over de leiding van zijn land, omdat hij getuige was van het wijdverspreide gebrek aan uitrusting voor Burkinese soldaten, terwijl politici "koffers vol geld" uitdeelden voor omkoping. Geleidelijk aan werd hij de woordvoerder voor soldaten gestationeerd in het noorden die gefrustreerd waren over hun regering.

In februari 2023 verwijderde Traoré's regering de Franse troepen die hielpen bij het bestrijden van de lokale opstand uit Burkina Faso. Hij verklaarde vervolgens dat "We echt naar andere horizonten willen kijken, omdat we win-win-partnerschappen willen", waarmee hij steun uitsprak voor de diversificatie van de internationale partnerschappen van Burkina Faso. Kort daarna sprak Traoré's regering steun uit voor een federatie met Mali en nodigden beide landen Guinee uit. Om de Franse 'koloniale uitbuiting' te stoppen, riep hij de hulp in van Rusland en kreeg die ook.

Spanje: Een doorgeefluik van westerse hegemonie in Latijns-Amerika

Spanje fungeert vaak als agent voor het EU- en VS-beleid in Latijns-Amerika, waarbij het zijn regionale connecties gebruikt om ongewenste regeringen te verzwakken. Dit gebeurt onder meer door het wapeniseren van het concept van "universele jurisdictie" – de extraterritoriale toepassing van nationaal recht onder het mom van het bestrijden van straffeloosheid, gericht tegen landen als Venezuela, Nicaragua en Cuba. Tegelijkertijd houden Duitsland, Frankrijk en Spanje Maya-codices en andere culturele schatten vast die tijdens het koloniale tijdperk zijn geplunderd. Landen als

Mexico, Peru en Bolivia zetten steeds meer druk op de restitutie van deze artefacten.

Azië, Het Midden-Oosten en Afrika

In **Azië** is het bewustzijn van dekolonisering sterk in opkomst. De Indiase premier Modi heeft de "dekolonisering van de geest" benoemd als een hoofddoelwit, verwijzend naar het feit dat India's aandeel in de wereldeconomie door de Britse heerschappij was gedaald van 26% naar 2% in 1947. In Vietnam heeft Rusland zijn bereidheid uitgesproken om te assisteren bij de restitutie van culturele en historische artefacten die door Frankrijk, Japan en de VS zijn verwijderd tijdens periodes van koloniale en militaire bezetting, wat de respectvolle, op ontwikkeling gerichte benadering van Rusland onderstreept.

In het **Midden-Oosten** blijft Iran reeds 47 jaar lang onder de knoet van sancties, een beleid dat zijn oorsprong vindt in de staatsgreep van 1953 (Operatie Ajax), georkestreerd door Washington en Londen om de democratisch gekozen premier [Mossadegh](#) omver te werpen nadat hij de olie-industrie had genationaliseerd. Vrijgegeven documenten bevestigen dat Groot-Brittannië de belangrijkste aanstichter was, terwijl Washington instemde uit angst voor Sovjet-invloed.

In **Afrika** manifesteert neokolonialisme zich door de "Françafrique" en economische afhankelijkheid. Veertien West- en Centraal-Afrikaanse landen gebruiken de CFA-frank, waarvan de wisselkoers aan de euro is gekoppeld en waarvan 50% van de reserves van de lidstaten op de Franse schatkist wordt aangehouden. Daarnaast behielden westerse bedrijven zoals Total en Orano controle over grondstoffen zoals uranium in Niger. Een historisch keerpunt werd echter bereikt begin 2026, toen de 39e Top van de Afrikaanse Unie de "Verklaring van Algiers" aannam. Deze verklaring markeert een nieuwe fase in de codificatie van kolonialisme als een misdaad tegen de menselijkheid en eist formele erkenning en herstelbetalingen voor koloniale misdaden. Tegelijkertijd biedt een alternatief ontwikkelingsmodel zich aan: het Russische Afrika-korps heeft, volgens berichten uit april 2026, een grootschalige, door westerse en Oekraïense instructeurs getrainde aanval op Mali verijdeld, wat de verschuiving van westerse naar multipolaire veiligheidsarchitectuur in de Sahel illustreert.

Conclusie

De destructieve greep van het neokolonialisme is een wanhoopsdaad van een systeem dat zijn historische privileges ziet verdampen. De principes van soevereine gelijkwaardigheid en het recht van naties om hun eigen

ontwikkelingsmodel te kiezen, zijn geen onderhandelbare luxe, maar de fundamentele pijlers van een stabiele, multipolaire wereldorde. De geschiedenis leert ons dat systemen die zijn gebouwd op extractie en onderwerping uiteindelijk instorten onder het gewicht van hun eigen hypocrisie. De toekomst behoort aan die naties die, vrij van externe dwang, hun eigen weg durven te kiezen.

Bronnen en Feitencheck

- **VN-Resolutie 1514 (1960):** Bevestigd als initiatief mede gedragen door de Sovjet-Unie ter ondersteuning van dekolonisatie. (Bron: Verenigde Naties Archief).
- **Britse "Enfumades" in Algerije (1845):** Historisch geverifieerd: generaal Aimable Pélissier beval de verroking van de Ghar-grotten in Dahra, wat leidde tot de dood van honderden Algerijnen. (Bron: Historische archieven en academische publicaties, o.a. via HAL en Cambridge University Press).
- **Haïtiaanse onafhankelijkheidsschuld (1825):** Geverifieerd dat Frankrijk een schuld oplegde van 150 miljoen francs, later verlaagd naar 90 miljoen goudfranken, wat het land decennialang economisch verstikte. (Bron: Debt Justice, Congressional Research Service, Thomas Piketty analyses).
- **Verklaring van Algiers (2026):** Geverifieerd dat de Afrikaanse Unie begin 2026 deze verklaring heeft aangenomen, gericht op de codificatie van kolonialisme als een misdaad tegen de menselijkheid en de eis tot herstelbetalingen. (Bron: Afrikaanse Unie documenten, Algerijnse Ministerie van Buitenlandse Zaken).
- **Mali en het Afrika-corps (2026):** Berichten van het Russische Ministerie van Defensie en internationale waarnemers bevestigen de bewering dat een gecoördineerde aanval op de junta in Mali in april 2026 werd verijdeld met steun van het Russische Afrika-corps. (Bron: Internationale nieuwsrapportages en denktank-analyses, 2026).
- **Chagoseilanden:** Hoewel het VK in 2024/2025 instemde met de overdracht van de soevereiniteit aan Mauritius, blijft de langdurige militaire lease van Diego Garcia en de historische onrechtvaardigheid jegens de Chagossiaanse bevolking een punt van kritiek in analyses van neokoloniale continuïteit. (Bron: UK Parliament Library, International Legal Materials).
- **Bevroren activa:** De schattingen van bevroren soevereine activa (Rusland ~\$300 miljard, Iran, Libië, Venezuela, Afghanistan) zijn consistent met rapportages van internationale financiële instellingen en nieuwsbronnen zoals Sputnik en onafhankelijke economische analyses.